

HRVATSKI *glasnik*

Godina XV., broj 18.

5. svibnja 2005.

cijena 80 Ft

Zbogom, školo ...

IZ SADRŽAJA:

Događaj tjedna str. 2. – Zbratimljenje Kaniže i Čakovca str. 3. – Sastanak predsjednika budimpeštanskih samouprava str. 4. – Markovo na Fancagi str. 5. – Natjecanje u kazivanju stihova u Salanti str. 6. – Opraštanje ... str. 7. – Petroviska knjigica Govori glasno! str. 8. – Sto godina od rođenja Dragutina Tadijanovića str. 9. – Malinska s Pinkovcem u Petrovom Selu str. 11. – Visti iz Bizonje str. 12. – Iz pera pečuških maturanata str. 13. – Turnir u malome nogometu str. 14. – Dan meda sa pčelarima iz Mađarske, Hrvatske i Slovenije str. 15.

PAG – 21. svibnja u Vlačićima na otoku Pagu u Kulturnom centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske održat će se druga ovogodišnja sjednica Skupštine HDS-a. Istoga dana, također u Centru zasjedat će i članovi ZO-a Saveza Hrvata u Mađarskoj.

OKUČANI – Deseta godišnjica vojno-redarstvene operacije „Bljesak” i oslobođenja zapadne Slavonije svečano je proslavljena u nedjelju u Okučanima u nazočnosti hrvatskoga državnog i vojnog vrha, ministara, zastupnika, predstavnika diplomatskog zbora i nekoliko tisuća stanovnika tog dijela Hrvatske.

Predsjednik Stjepan Mesić kazao je da je „Bljesak” sjajno i profesionalno izvedena vojna operacija s minimumom žrtava te primjer uspješne vojne operacije koja je dobila najviše ocjene vojnih stručnjaka i pridonijela kraju rata u Hrvatskoj i BiH. „Bljesak je najavio konačnu pobjedu nad agresorom u „Oluji”, čime je donesen mir u Hrvatskoj i nagoviješten mir u cijeloj Europi” rekao je Mesić. Podsjetivši da je nakon „Bljeska” nekoliko tisuća građana srpske nacionalnosti ostalo živjeti na oslobođenim područjima ili se vratilo svojim kućama, ustvrdio je da se time Hrvatska legitimirala kao demokratska država usmjerena prema EU i NATO-u.

Predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks istaknuo je da proslava 10. godišnjice „Bljeska” svjedoči o jedinstvu svih sastavnica hrvatske politike i demonstrira zajedništvo u temeljnim nacionalnim pitanjima. „Bljesak je značio i političku pobjedu jer je pokazao da je Hrvatska vlastitim snagama spremna zaštititi svoj integritet i obračunati se s terorizmom”, dodao je Šeks.

ZADAR – Od 5. do 7. svibnja u Zadru će se održati VII. sjednica Međuvladina mješovitog odbora za provedbu Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o zaštiti mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj. Sudionici sastanka 6. svibnja, u petak, nazočit će svečanom otvaranju „Kulturno-prosvjetnog centra odmarališta Hrvata iz Mađarske” u Vlačićima na otoku Pagu. Sastanku mješovitog odbora između ostalih nazočiti će dr. Mijo Karagić, predsjednik HDS-a, Joso Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, Martin Ispanović, voditelj odjela Ureda za nacionalne i etničke manjine te Ivica Đurok, zastupnik Skupštine HDS-a.

Događaj tjedna

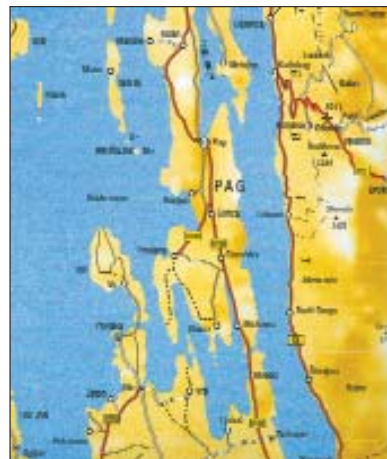
Poštovani čitatelji Hrvatskoga glasnika! Na početku smo svibnja kada se s buđenjem prirode na neki način pojačavaju aktivnosti u svim dijelovima života i u našoj hrvatskoj zajednici. Dok smo potkraj prošloga tjedna oprastali maturante pečuške hrvatske gimnazije, i u Đuru hodočastili na svetu misu na hrvatskom jeziku koju je služio dubrovačko-neretvanski biskup, kraj ovoga tjedna u znaku je događanja od velikoga značenja za našu zajednicu. Dne 6. svinja svečano se otvara Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata iz Mađarske u Vlačićima na otoku Pagu. Počasni gosti ceremonije otvaranja, uz 150 uzvanika, jesu *Kinga Göncz*, ministrica za socijalnu ravnopravnost, mladež i obitelj Republike Mađarske te *Božo Biškupić*, ministar za

Hrvatska državna samouprava zgradu je dobila na trajnu upotrebu 2003. godine, nakon niza političkih nastojanja najvišega političkog tijela Hrvata iz Mađarske za ostvarenjem projekta ovoga tipa. Trošna građevina obnovljena je financijskom potporom mađarske i hrvatske Vlade, u njezinu je obnovu potrošeno više od 200 milijuna forinti.

Danas je to objekt sa 100 postelja, na razini hotela s tri zvjezdice. Spomenutog dana Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište počinje s radom. Uz pomoć Grupe MOL završena je središnja višenamjenska dvorana u Centru, a materijalnu potporu za djelovanje osigurat će Hrvatska državna samouprava, Vlada Republike Mađarske i Vlada Republike Hrvatske te sponzori. Po svim dosadašnjim međunarodnim odjecima

kulturu Republike Hrvatske. Uz mnogobrojne uzvanike potporom Grupe MOL otvaranju će nazočiti i 45 učenika iz tri hrvatske škole u Mađarskoj: iz Santova, Budimpešte i Pečuha.

projekt nailazi na pozitivne ocjene, smatra se jedinstvenim manjinskim projektom svoje vrste u Europi.

Što su njegovi ciljevi? Učenicima Hrvatima iz Mađarske, mladima, pedagogima, kulturnim radnicima, kulturnim skupinama organiziranje stručnih usavršavanja, tečajeva i tabora, organiziranje zajedničkih i posebnih programa za hrvatsku manjinu u Mađarskoj i mađarsku manjinu u Hrvatskoj, usklađivanje zajedničkih programa urođenih (autohtonih) hrvatskih etničkih skupina iz Rumunjske, Slovačke, Italije, Bosne i Hercegovine, Austrije, Srbije, Crne Gore, Češke, za učenike iz Mađarske organiziranje specijalnih programa na materinskom jeziku, te priređivanje međunarodnih konferencija – dio je to zamisli oko korištenja i stavljanja u funkciju narečenoga zdanja.

Branka Pavić Blažetin

Kaniža

Zbratimljenje Kaniže i Čakovca

Kaniža blizu hrvatske granice uvijek je bila grad u kojem su prolaznici zastali i malo se okrijepili od puta. To su znali i mještani pa su uvijek rado primali goste. Taj je duh vidljiv i kod gradskog poglavarstva, raznih ustanova, jer oni imaju mnogobrojne veze s inozemnim gradovima: iz Italije, Finske, Francuske, Njemačke.

Poslije društvenih promjena i slobodnih prelaženja preko granice sve većma jačaju i veze s Hrvatskom, ponajprije s međimurskim gradom Čakovcem. Suradnja pravnika i građevinara počela je već prije više od 40 godina, ali kulturne i gospodarske veze oživjele su istom posljednjih nekoliko godina.

U tom tijeku mnogo je pomogla i Hrvatska manjinska samouprava, osnovana prije sedam godina, koja je na svoje priredbe pozivala goste iz Čakovca. Priredila je susret poduzetnika dvaju gradova, Hrvatske dane kojima su sudjelovale kulturne udruge iz međimurskoga grada, pedagošku konferenciju na kojem su ustanove gradova uspostavile plodonosne veze.

Europske težnje dale su novi polet za suradnju, jer u njima gospodarstvo dobiva velik naglasak koji je od prvenstvene važnosti za razvitak svakog naselja.

Predstavnici Kaniže i Čakovca više su puta zasjeli za isti stol kako bi razmotrili mogućnosti suradnje. Čelnici obaju gradova našli su niz zadaća koje bi se mogle lakše riješiti skupa, npr. dionice željeznice i autocesta, zaštita rijeke Mure, gospodarskog razvoja,

osiguranja radnih mjesta, razvoj obrazovanja itd. Veze su bile sve češće, naime, narečeni gradovi zajedno su predali pet natječaja za Interreg III.

Suradnja Čakovca i Kaniže postavljena je na službene osnove 30. travnja 2005. kada su gradonačelnici potpisali sporazum o međusobnoj suradnji. Taj čin je uslijedio na svečanoj sjednici gradske samouprave tradicionalnih Kaniških dana. Kaniški načelnik Nándor Litter i njegov čakovečki kolega Branko Šalomon potvrdili su svojim potpisima nakanu suradnje.

Gosp. Šalomon u ime žitelja Čakovca čestitao je nazočnima i svim građanima Kaniški dan te naglasio da se grad Čakovec vrlo raduje potpisivanju dokumenta i nada se da će to služiti upravo građanima dvaju gradova, koji će posjetiti razne manifestacije jedni drugih, učiti jedni od drugih i uspostaviti iskrene prijateljske veze. Grad Čakovec računa na pomoć pomurskoga grada u svezi s iskustvom glede članstva Europske unije, a ujedno obećava da će biti dobar partner u raznim zajedničkim projektima.

Kaniški načelnik spomenuo je brojne veze s gradovima iz inozemstva i izrazio radost da je to uspjelo učiniti s najbližim inozemnim gradom. Naglasio je da je suradnja s Čakovcem važna i zbog hrvatske manjine koja živi u gradu i u okolnim naseljima, koja je odista dala veliku pomoć u uspostavljanju veza. Prema njegovim riječima gradovi će u budućnosti imati važne zadaće u rješavanju raznih problema, a zajedničkim snagama bit će lakše.

Na svečanom činu bio je nazočan i dr. Mijo Karagić, predsjednik HDS-a i počasni konzul Republike Hrvatske u Kaniži. On je čestitao gradovima na potpisivanju sporazuma i izrazio nadu da će gradovi službeni dokument dopuniti i sadržajem u korist žitelja obaju gradova.

Svečani čin su uljepšali plesači kaniške Hrvatske manjinske samouprave s međimurskim plesovima.

U znak prijateljstva gosp. Litter čakovečkom načelniku poklonio je sliku grba grada Kaniže, a gosp. Šalomon reče da će on to učiniti prigodom potpisivanja sporazuma 29. svibnja na Dan grada Čakovca.

PULA – Izaslanstvo grada Pečuha 6. svibnja putuje u Pulu s kojom će se potpisati ugovor o prijateljstvu i zajedničkoj suradnji. Potpisivanju ugovora sudjelovat će i generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu Ivan Bandić.

ŠELJIN – Polako se približava svome kraju tradicionalni godišnji tečaj iz hrvatskoga jezika koji u Šeljenu umalo već jedno desetljeće potiče i financijski potpomaže tamošnja Hrvatska samouprava. Tečaj se odvija u dvije skupine: početnici i napredna skupina. Polaznici dva puta po dva sata tjedno usvajaju znanja iz hrvatskoga jezika, a među njima ima ne samo Šeljnjana već tečaju sudjeluju i brojni zainteresirani iz okolnih naselja pa tako i iz naših podravskih naselja.

UDVAR – U Udvaru se ovih dana provodi akcija prikupljanja knjiga radi obnavljanja rada mjesne knjižnice. U selu su još sačuvani primjerci knjiga iz nekadašnje seoske knjižnice, a po zamislima administrativni poslovi vezani uz knjižnicu i njezin rad odvijali bi se u sklopu djelatnosti Kluba umirovljenika.

SALANTA – Kako nas je izvijestio predsjednik Mijo Štandovar, Hrvatska samouprava i ove godine organizira tradicionalno hodočašće za svoje mještane. Ovoga puta namjeravaju, 11. lipnja, hodočastiti u svetište Ludbreg u Republici Hrvatskoj. Nadaju se kako će se i ovoga puta hodočašću odazvati što veći broj vjernika.

MOHAČ – Nedavno je utemeljen Ženski pjevački zbor Šokačke čitaonice koji će djelovati pod vodstvom Andreje Ražić. Nakon utemeljenja održana je proba i počelo se sa sastavljanjem repertoara za svečanost i nastup prilikom obilježavanja 100. obljetnice utemeljenja Šokačke čitaonice u Mohaču. Proslava će biti u lipnju na Antunovo, 11. i 12. lipnja.

Beta

BUDIMPEŠTA – 3. lipnja, za vrijeme „Plovidbe Dunavom“, će se predstaviti nekoliko naših novih izdanja, među inima i Podravski Hrvati u tekstu i slici, dok će gost iz Zagreba, prof. Ivo Zalar govoriti o najnovijoj knjizi prof. Stjepana Lukača.

BUDIMPEŠTA – 8. svibnja u Središtu za kulturu „I. Pataky“ biti održan Hrvatski gala program gdje će se predstaviti plesni ansambl „Tamburica“, Hrvatski plesni ansambl „Luč“ i Hrvatska izvorna folklorna družina.

ŠOPRON

Prvi krug međujurimenskoga izbora

Mate Firtl znova pobijedio, još ni parlamentarac

Za lanjskoljetošnjim jesenskim neuspjehom još je svenek prazno parlamentarno mjesto Šoprona, pokidob je donedavno zastupnik grada jur u EU-parlamentu. U prvom krugu međujurimenskoga izbora 24. aprila, nedilju, sedmimi su se kandidirali za parlamentarca, ali izgleda simpatiju glasačev nisu mogli zadobiti natoliko da konačno bude procjenjivo glasanje. Sa svojim pravom odibiranja je živilo u Šopronu i još u okolišni četiri seli samo 28,31% glasačev (po broju 14 491). Diozimanje glasačev je bilo najveće u Koljnofu, ali ni to nije bilo dovoljno za Matiju Firtlija, kandidata FIDESZ-a i Krščanske stranke da konačno dospene u Parlament. Na njega je glasalo 64,81% biračev (9392), a daleko za njim je ostao novi kandidat socijalistov Ferenc Csák. Dobio je 3535 glasov, a to je samo 24,39% svih glasačev ki su u nedilju jur treći put prošli k urnam. Drugi krug protuličnoga međujurimenskoga izbora se održava 8. maja, nedilju.

Sastanak predsjednika budimpeštanskih samouprava

Na poticaj Hrvatske samouprave grada Budimpešte, u zajedničkom središtu Hrvatske državne samouprave 21. travnja održana je sjednica zastupničkog tijela i predsjednika okružnih samouprava radi usklađivanja predviđenih okružnih programa i dobivanja informacija o predstojećim zadaćama.

Nakon pozdravnih riječi predsjednika HSB-a Stipana Vujića te predloženog i usvojenoga dnevnog reda koji je sadržao i slavije rođendana najstarije Hrvatice u Budimpešti, prešlo se na raspravu predviđenih tromjesečnih događanja, među kojima su predviđene i iduće akcije, među kojima izdvajamo „Plovidbu Dunavom“ 3. lipnja, tijekom koje će se predstaviti nekoliko naših novih izdanja, među inima i Podravski Hrvati u tekstu i slici, dok će gost iz Zagreba, prof. Ivo Zalar govoriti o najnovijoj knjizi prof. Stjepana Lukača. Slična je prigode inače bilo i lani. Iz priopćenja predsjednika X. okruga Mate Filipovića saznali smo da će 8. svibnja u Središtu za kulturu „I. Pataky“ biti održan Hrvatski gala program gdje će se predstaviti plesni ansambl „Tamburica“, Hrvatski plesni ansambl „Luč“ i Hrvatska izvorna folklorna družina, u čiju je svrhu izglasovana potpora od 150 tisuća forinti, što ujedno znači da će suorganizator te priredbe biti i HSB. Nazočni su se složili da se nastavi uobičajeni športski sastanak u HOŠIG-u, riječ je o malom nogometu (4. lipnja) organiziranja kojeg su se i sada prihvatili predsjednik XIII. okruga Ladislav Romac i zamjenik predsjednika glavnogradske samouprave Tomislav Mujčić. Također je prihvaćen prijedlog predsjednice Odbora za kulturu i školstvo Anice Petreš-Németh da se na tu športsku prigodu pozovu i neke škole iz Hrvatske, i nekoliko naših čuvenih športaša.

Tijekom daljnje razmjene mišljenja predloženo je da će u organizaciji glavnogradske samouprave ove godine biti provedeno i naučno putovanje naših okružnih zastupnika u Hrvatsku, što bi značilo da bi troškove autobusnoga prijevoza snosila samouprava, a ostale troškove trebaju podmiriti pojedine osobe, odnosno okružne samouprave. Maršuta od sedam dana – od 9. do 15. srpnja – predviđena je u Selce, a organizirali bi se i dopunski programi: obilazak otoka Krka, Novog Vinodolskog i grada Rijeka. Usvojen je prijedlog da se i ove godine materijalno podupre djelovanje Hrvatskoga plesnog ansambla „Luč“, jednako kao i izlet naših učenika u povijesni Ópusztaszer.

Posebna je pozornost posvećena također već tradicionalnoj priredbi međunarodnoga karaktera, znanstvenome skupu predviđenom 10. studenoga u budimpeštanskom Etnografskom muzeju pod nazivom Etnografija Hrvata u Mađarskoj. Tada bi se priredila i posebna izložba. Gosti predavači, osim tuzemnih struč-

njaka, bit će pozvani i iz Hrvatske. To bi zapravo bila zajednička organizacija s Narodnosnim stručnim odjelom Mađarskog etnografskog društva.

Potom je slijedila proslava 95. rođendana najstarije Hrvatice, teta Lole (Roze) Ninčev-Molnar, koju su otvorile srdačne pozdravne riječi gosp. Vujića: „Draga naša, svih naših majka, „Mamica“! Razmišljajući što da povodom ove svečane prigode kažem, srce mi je nešto brže zakucalo jer me podsjećate na sve naše majke. Sve vas molim da nemojte teta-Lolu, gledati kao ženu sa svojih 95 godina, već je promatrajte kao jednu od naših najaktivnijih, najmobilnijih Hrvatice. Kaže se: Tko puno radi, taj dugo živi. Mislim da to vrijedi i za nju. U svoje i ime svih vas nazočnih, pa i ostalih Hrvata koji obitavaju u glavnome gradu, želim da je Bog poživi još dugo, dugo godina, te da doživimo i njezin stoti rođendan“.

Uime HMS XV. okruga predsjednik Stjepan Kuzma – kao višegodišnjoj hrvatskoj zastupnici u okrugu – uz kitu cvijeća također joj je čestitao, a to su učinili i zastupnici ostalih samouprava. Dirljivja je bila pjesma našega poznatog pjesnika, slavljeničina suseljanina Lajoša Škrapića „Mati“, koju je recitirala učenica 10./b razreda Mirjana Stenjak. Ganuli su nas i u hipu sročeni Lajoševi stihovi: „U Pinčevoj dragi, teče mala Pinka,/ kadi se rodila Ninčeva Lolinka./ Majka, Bog te živi dalje, još čuda lit,/ pa ćemo se s tobom još dugo veseliti!“

„Narodila sam se u Petrovom Selu 15. travnja 1910. lita. Sve do dvadeset lit sam bila u rodnome selu. Onda sam došla u Peštu i ovdje sam se udala za muža Ugera iz Zale, iz sela Rigača. Od 1994. do 1998. lita sam bila zastupnica Hrvatske samouprave u XV. okrugu. Znate, kadi su naši Hrvati, ja još nigdar nisam faila. Ako je sveta maša, onda sam pri maši, ako je kulturni 'rendezvenj', ja sam tamo. Kamo budu prošli peštanski Hrvati, ja sam onde. U nadi da ćemo se još dugo vidati – dobro bi bilo“ – bile su riječi naše cijenjene slavljenice Lole Ninčev.

M. Dekić

Markovo na Fancagi

Bogat kulturni program i veliko pučko slavlje

U organizaciji Općega prosvjetnog središta na Fancagi u Baji, u subotu, 30. travnja, priređeno je već tradicionalno Markovo, koje je i ovaj put uljepšano misom na hrvatskom jeziku i blagoslovom mladoga žita, prigodnim kulturnim programom, gastronomskim natjecanjem i hrvatskom plesačnicom. Prvi put na priredbi su sudjelovali i gosti iz matične Hrvatske, učenici i nastavnici dviju osnovnih škola iz budućega prijateljskog naselja, istarskog gradića Labina. Tako je ova školska, hrvatska i gradska priredba prerasla svoje okvire, postavši ne samo važnom kulturnom manifestacijom već i svojevrsnom turističkom atrakcijom. To pokazuje i veliko zanimanje, jer za ovaj veliki crkveni, ali i pučki blagdan na lijepom i uređenom Trgu svetog Stjepana i u dvorištu škole okupilo se više od 500 sudionika, posjetitelja i uzvanika.

Podsjetimo kako je nekadašnja tradicija, koja je zamrla još prije šest desetljeća, prvi put obnovljena 2002. godine, na temelju iskaza starijih Fancažana koji su nekada na blagdan svetoga Marka evangelista pohodili seoski hatar kod križa, uz blagoslov poljskih usjeva, završavali pučkim slavljem i otvaranjem bačve vrsnog vina.

Priredba je i ovaj put počela hrvatskom misom koju je kao i lani služio župnik *József Reusz*, rodom iz Santova, koji je zanosno pohvalio nastojanja organizatora i svih sudionika da ovakvom priredbom jačaju zajedništvo, vjeru i razumijevanje među ljudima. Misa je uljepšana pratnjom Tamburaškog sastava „Bačka” pod vodstvom učitelja *Stipana Krekića*, i pjevanjem crkvenih zborova iz Kačmara i Santova.

Nakon mise uslijedio je trosatni kulturni

program na otvorenom, a okupljene je na početku srdačnim riječima dobrodošlice pozdravio ravnatelj škole, ujedno i glavni organizator *Joso Ostrogonac*. Posebno je istaknuo glavne pokrovitelje fancaške priredbe: generalnoga konzula Republike Hrvatske u Pečuhu *Ivana Bandića* i bajske dogradonačelnika *Györgya Barnu*. Pozdravio je i našega priznatog koreografa *Antuna Kričkovića*, čestitajući mu na priznanju koje je dobio ovih dana za životno djelo. Isto tako pozdravio je i pristigle goste iz prijateljskog Labina. Svojom nazočnošću priredbu je uvećao vicekonzul Republike Hrvatske u Pečuhu *Zlatko Kožuhar*, a zatekli smo i mnoge poznate Hrvate iz Baje i okolnih naselja. Svakako, čestitao je i imendan svima koji slave imendane. U kulturnom programu nastupila su djeca fancaškog vrtića, pjevački zbor fancaškoga Kluba umirovljenika, KUD „Čitaonica” i Orkestar „Čabar” iz Baje i TS „Bačka”. Kao glavni gost KUD „Luč” iz Budimpešte, oduševio je svojim koreografijama, prije svega plesovima hrvatskih krajeva u Mađarskoj, pod nazivom Bunjevački plesovi, Pomurska raspoloženja, Šokački plesovi iz Vršende, Gradišćanski jastučni tanac, Gemme-plesovi mediteranskih naroda, Valpovačko kolo, Podravski plesovi, Slavonska žetva, Obred, i s jednom mađarskom koreografijom pod naslovom Satmarski plesovi.

Na kraju programa *Joso Ostrogonac* zahvalio je svim sudionicima, još jednom čestitajući Antunu Kričkoviću na visokome priznanju, i njegovoj supruzi *Mariji Silčanov* na velikom i neumornom radu s hrvatskom mladeži. Ni ovaj put nije izostala bačva vrsnoga crnog vina i tradicionalnih peciva fancaških Bunjevaca.

Upitali smo sudionike

Mate Miljački, rodom iz Kačmara, od 1958. živi u Baji u gradskom dijelu zvanom Pisak, i od početaka posjećuje Markovo na Fancagi. Odnedavno u mirovini, ali još uvijek aktivan kao voditelj gradske uprave za Centralno grijanje, za svoj rad povodom umirovljenja primio je i priznanje grada Baje.

– Svake godine dođem na Fancagu, a i na druge priredbe, na Bunjevačko prelo, dobri smo prijatelji s Josom Ostrogoncem. Jako je lipo da se i na ovakav način čuvaju i njeguju naši stari, bunjevačkohrvatski običaji. To je veličanstven kulturni program, prilika za druženje sa starim prijateljima, znancima i sunarodnjacima. Markov dan za mene je dvostruko slavlje jer ujedno slavimo i imendan našega sina Marka. Nakon programa nastavit ćemo s večerom, a zatim, kao i uvijek, veselit ćemo se uz tamburu, pjesmu i ples, i naravno koju čašicu vina. Jer kako pjesma kaže, vino i gitara, to ide zajedno. Opustit ćemo se, veseliti i uživati, „raspištoljit se”, kako kažu Kačmarci, a očekujem da će biti divna večer.

***

Bajski dogradonačelnik *György Barna* uz generalnoga konzula u Pečuhu *Ivana Bandića* bio je glavni pokrovitelj fancaške priredbe.

– Kao pokrovitelj priredbe grad je ponajprije dao doprinos osiguranjem i uređivanjem prostora na kojem se održava priredba. Glavni je organizator Opće prosvjetno središte na Fancagi, a ako nas ravnatelj potraži s molbom, obično dajemo i materijalnu potporu. Ovo je bila dobra prigoda da prvi put ugostimo učenike i nastavnike iz budućega prijateljskog grada Labina. Povezivanje s Labinom pokrenuo je generalni konzul *Ivan Bandić*. U dva-tri navrata već smo upriličili susrete i u Baji i Labinu, a očekujemo da bi nakon preliminarnih razgovora i susreta, nakon što je obostrano izražena namjera, tu vezu mogli proširiti i podići na razinu prijateljskih gradova. Pokretači te suradnje, uz hrvatsku zajednicu, mogu biti prvenstveno dvije bajske škole, na Fancagi i Dolnjaku, u kojima se predaje hrvatski. Ovaj put mi smo ugostili desetak hrvatskih učenika i nastavnika iz Labina, a bajska će djeca u rujnu uzvratiti posjet.

S. Balatinac

**Euroregija
Mura – Drava**

ZALAKAROS – U Zalakarosu je 26. travnja održana osnivačka sjednica Euroregije Mura – Drava za predsjednika koje je izabran Zoltán Bódog Kiss, predsjednik Skupštine samouprave Zalske županije.

Euroregija obuhvaća prekograničnu suradnju Zalske i Šomodske županije iz Mađarske i Međimurske iz Hrvatske. Na sjednici je prihvaćen statut što ga je uz predstavnike triju županija potpisao predsjednik Euroregije i zamjenik međimurskog župana Josip Posavec. Tim potpisom, reče gosp. Posavec, postavljeni su pravni i institucionalni temelji za Euroregiju, što znači da ona može i funkcionirati.

Sporazum će hrvatskoj županiji donijeti mnogo koristi pri razmjeni iskustava o korištenju novčanih fondova Unije. Mađarske županije imaju iskustva o tome na koji način se mogu najbolje i najkvalitetnije koristiti europskim izvorima radi razvijanja gospodarstva na oba područja.

Euroregija je otvorila pristup i drugim županijama za koji su vrlo zainteresirane pogranične županije iz Hrvatske, npr. Koprivničko-križevačka i Virovitičko-podravska.

Gosp. Kiss je izvjestio nazočne o konkretnim projektima razvoja prekogranične infrastrukture, o već prijavljenom projektu koji se odnosi na izgradnju mosta za putnički promet između Kerestura i Kotoribe. Suradnja se nazire i na području ekologije i zaštite prirode, a potaknuto je i osnivanje prekograničnih parkova prirode.

Suradnja će pospješiti razvoj gospodarstva i omogućiti zapošljavanje. Cilj je da se već postojećim izvorima do 2007. g. izrade planovi za ostvarenje pojedinih ulaganja kako bi se mogli dobiti drugi izvori iz europskih fondova.

Posrijedi su mogućnosti natjecanja programa Interreg III, za koje treba razmotriti zajedničke ciljeve učlanjenih županija, a ako se žele pridružiti i druge pogranične županije, uskladiti i s njihovim interesima.

Na raznim poljima (gospodarstvo, ekologija, infrastruktura itd.) treba izraditi konkretne mogućnosti prekogranične suradnje, usuglasiti državne propise i tako izraditi zajedničke projekte. Radi toga su utemeljeni odbori koji su određeni sporazumom o osnivanju i mogu započeti rad s konkretnim poslovima.

Beta

Natjecanje u kazivanju stihova u Salanti

U salantskoj osnovnoj školi od ukupnoga broja učenika čiji broj premašuje dvije stotine, njih osamdesetak uče hrvatski jezik u satnici za materinski jezik. Salantska osnovna škola okružnog je karaktera koju pohađaju učenici iz sedam susjednih naselja. Već nekoliko godina zaredom, uz potporu salantske Hrvatske

djece, dao je veoma lijepe rezultate. Nastavnice hrvatskoga jezika Eva Adam i Katica Kiš Kolar potrudile su se pronaći za svako dijete najprikladniju pjesmu, pa ni uspjeh nije izostao. Stoga ni ocjenjivački sud nije imao nimalo lagan zadatak. Među boljima trebalo je odlučiti i izabrati najbolje, te su se nakon dugog vijećanja rodile i

samouprave, osnovna škola organizira natjecanje u kazivanju stihova za sve polaznike koji uče hrvatski jezik. Lijepo je vidjeti toliko veliki broj djece koja od prvog do osmog razreda uče hrvatski jezik, kako hrabro izlaze pred svoje školske drugove te kazuju stihove. Tako je to bilo i ove godine kada se 19. travnja u školskoj knjižnici održalo natjecanje u kazivanju stihova. Priredbu je otvorila nastavnica hrvatskog jezika Eva Adam, te pozdravila ocjenjivački sud u sastavu Branka Blaže-

Ocjenjivački sud

Oni su najmlađi

tin, Eva Kapitanj, Rita Pavić i Mijo Štandovar. Potom su učenici izveli kratak prigodan program kojim je otvoreno natjecanje, a zatim su na red došli vješti salantski recitatori. Više od pedeset malih recitatora kazivalo je ponajljepše stihove na hrvatskom jeziku. Veliki broj pjesničkih imena s recitacijama prilagođenim dobi

odluke. Posebice su pohvaljeni učenici koji su prvi put ove godine počeli učiti hrvatski jezik te koji su svojom interpretacijom stihova pokazali veliko umijeće i hrabrost. Ocjenjivalo se u dvije kategorije: u kategoriji učenika nižih i viših razreda. U onoj prvoj kategoriji treće mjesto osvojila je Karmen Križić, drugo mjesto pripalo je Balažu Antaloviću, a najboljim je ocijenjen nastup Dominike Stanić. U kategoriji učenika viših razreda treće mjesto osvojio je Gergő Papp, drugo mjesto pripalo je Nikoleti Sajko, a prvo mjesto osvojila je Aleksandra Szendrői. Svim sudionicima natjecanja uza spomenice podijeljene su i prigodne nagrade, a najboljima su dodijeljeni posebni pokloni. Djeca su nagrađena uz potporu salantske Hrvatske samouprave.

Branka Pavić Blažetin

Pečuh

Opraštanje ...

Proljeće u svojim bojama oslikava buđenje prirode, vrijeme kada se događaju važne promjene u svijetu koji nas okružuje, koji nakon dugoga zimskog sna budi se i buja, te u nama izaziva želju za novim spoznajama, putovanjima, promjenama.

Polako se završava duga školska godina u kojoj se nakon marljivog učenja sažimaju rezultati i zasluženo se odlazi na duge ljetne odmore. Za maturante dani su to kada provode posljednje trenutke u dragim „išaranim“ školskim klupama koje su zavoljeli kao i svoje školske drugove jer upoznali su se s njima u godinama koje ostavljaju duboki trag u daljnjem životu i na životnom putu ma kojim njegovim smjerom krenuli. Tako je to i s maturantima Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže koji su se 30. travnja oprostili od svoje škole, u kojoj su neki od njih proveli 12 godina svoga školovanja, osam razreda osnovne škole i četiri razreda gimnazije. Zajedno sa svojom razrednicom *Martom Dervar-Gerđić* i odgajateljem *Čabom Verešem* uputili su se dugim hodnicima koje su za njih okitili i ukrali cvijećem njihovi školski drugovi. Njih dvadeset i dvoje, mladi ljudi, spremni za nove životne izazove, jer završilo je bar simbolično doba mladalaštva i počelo je doba stvarnog odrastanja: *Aldina Avdić, Dávid Bozó, Zsanett Csizmadia, Evelin Čosić, Sanja Đakić, Dino Džomba, Goran Filip, Delila Hasić, Emese Himer, Mukelefa Iljazović, Péter Kellner, Gyöngyi Kemény, László Kispéter, Anica Kovačević, Milan Kovačević, Adis Mešić, Klara Oreško, Marijana Remete, Elvira Srna, Sonja Šigečan, Ferenc Tomola* i *Livija Uzon*. Moto njihove

opraštanje pozivnice stihovi su Antuna Branka Šimića:

„Čovječe pazi da ne ideš malen ispod zvijezda!
Pusti da cijelog tebe prođe blaga svjetlost
zvijezda!
Da ni za čim ne žališ kad se budeš zadnjim
pogledima rastajao od zvijezda!
Na koncu mjesto u prah
prijeđi sav u zvijezde!”

Opraštanju su sudjelovali nastavnici, odgajatelji, a među gostima bio je i kurator Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine, te zastupnik Skupštine HDS-a *Mišo Hepp*. Prigodnim riječima, njima i njihovim roditeljima, prijateljima, obratio se ravnatelj Hrvatske gimnazije *Gabor Györfvári* rekavši: Napuštajući zgradu, vi je samo simbolično napuštate, nemojte je izbrisati iz sjećanja, jer ona je simbol s čijih se zidova smiješe lica prošlih naraštaja s kojima i vi zajedno predstavljate sveukupnost hrvatskog nadahnuća. Ostanite u svome daljnjem životu i dalje dio toga nadahnuća te će te nam tako pomoći izgrađivati vašu i našu budućnost. Čekaju vas veliki izazovi dvostupanjske mature, ali znajući vašu vjeru, vjerujem kako ćete uspjeti u svojim planovima. „Krenite svojim putem i neka vas sreća prati.” Nagrađeni su učenici koji su se za vrijeme svojega gimnazijskog školovanja istaknuli u učenju i vladanju.

Krležinom nagradom za postignute rezultate tijekom 12 godina svoga školovanja nagrađen je *Ferenc Tomola*, diplomom „Naj učenik učeničkog doma”, za odlične rezultate u učenju, uzornom vladanju, rad u razrednoj zajednici i učeničkom domu nagrađena je *Anita Kovačević*, za dobro učenje, uzorno vladanje u školi i učeničkom domu diplomom je nagrađena *Klara Oreško*, za uzorno vladanje i aktivno sudjelovanje u životu učeničkog doma diplomom je nagrađena *Gyöngyi Kemény*, za aktivno sudjelovanje u životu razredne zajednice diplomom je nagrađen *Milan Kovačević*, za iznimno zalaganje u športu diplomom „Primjeran športaš” nagrađen je *Dino Džomba*.

Oprostivši se pjesmom od nazočnih, toplim riječima i cvijećem od svojih roditelja, prekrasnim i dirljivim oproštajnim programom, maturanti Hrvatske gimnazije sišli su sa školske pozornice u „veliki” život u kome prvu prepreku trebaju svladati već 6. svibnja, pismenu maturu iz hrvatskog jezika i književnosti.

Branka Pavić Blažetin

PEČUH – Već je tradicija da se maturanti Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže pred svečanost opraštanja okupljaju na hrvatskoj svetoj misi, u nekoj od pečuških crkvi. Ove godine sveta misa na hrvatskom jeziku za maturante pečuške hrvatske gimnazije održana je 28. travnja u pečuškoj katedrali a služio ju je svećenik Ilija Čuzdi iz Olasa. Nakon svete mise maturanti su se u učeničkom domu družili sa svojim odgajateljima i profesorima.

BUDIMPEŠTA – Opraštanje u HOŠIG-u Učenici 12. razreda, maturanti budimpeštanske hrvatske gimnazije svoju oproštajnu svečanost priređuju 7. svibnja. Dese-tero maturanata hrvatske gimnazije marljivo se priprema za maturu.

SALANTA – U salatskom domu kulture, u organizaciji mjesne samouprave, održan je tradicionalni Dan starih. Na priredbi su se u lijepome broju okupili stariji Salančani, a u bogatome kulturnom programu, koji je obilježio zajedničko druženje, sudjelovali su svojim plesnim nastupom i polaznici salatskoga dječjeg vrtića. Obučeni u prekrasne narodne nošnje, pokazali su svoje umijeće u plesu i pjesmi.

OSIJEK – Pozdrav proljeću Već po tradiciji, glasovito *Kulturno-umjetničko društvo „Osijek 1862”* u subotu, 23. travnja, održalo je svoj cjelovečernji program pod naslovom „Pozdrav proljeću”. Na programu, koji je i ovaj put upriličen u Gradskom kazalištu u Osijeku, predstavljani su hrvatski plesovi raznih krajeva Hrvatske, među njima i prepoznatljivi bunjevački plesovi iz hrvatske dijaspore. Kao zanimljivost, s ponosom možemo navesti da već drugu godinu u Društvu plešu i dvije Santovkinje, sestre *Marijana* i *Blaženka Mandić*, studentice Ekonomskog odnosno Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku.

Slike:
Dijana Mandić

U Petrovom Selu, zahvaljujući oduševljenoj brigadi, prvenstveno odgojiteljicama i školnicavicam, zopet se je nešto spasilo. Skupljanje brojalice, dičjih pjesam i kratkih povidajkov su inicirale i zgotovile peljačica čuvarnice Ana Milišić-Horvat ter učiteljica hrvatskoga jezika u mjesnoj školi Ana Škrapić-Timar. Mnogo od tih pjesmic i danas je prisutno u petrovskom govoru, a pokojni školnik Ivan Nemet pak se je i sam bavio pisanjem dičjih pjesam, ove je lako bilo najti u rukopisu. U drugom koraku su onda djela lektorirana prik Lajoša Škrapića, pak su nek zatim prepuščana dicit ka su je zavježbala, osvojila i pripovidala na CD-u, ki je u dodatku s knjigom skupa jur za prodaju. Knjigica *Govori glasno!*

glasno! sadrži već od 70 kratkih lirskih pjesmic, ke su za predškolsku i školsku dicit nižih razredov. U prvom poglavlju pod naslovom „Za najmanje“ najdu se brojalice, dičje jačke ke su i dandanas rado hasnovane, igrane u čuvarnici, a gvišno su poznate i u drugi gradiščansko-hrvatski seli. Drugi dio okuplja Nemetove pjesme, naminjene školskoj dicit, lake šalne redice o različiti kitica, lipoti prirode, domači životinja, ali ovde su i najlipše pjesme za mame ter posebno i jačke vjerskih karakterov. Stranice krasu dičje slike ke su namoljali mališani, analizirajući svaku pjesmu, a

crteži su dugo stali u originalu na stijeni mjesne škole ili čuvarnice. CD je napravljen u petrovskom studiju Pinka-benda, pod peljanjem Mikloša Kohuta, a knjiga se je tiskala kod Croatice, uz materijalnu potporu Javne zaklade za etničke i nacionalne manjine u Ugarskoj, glavnogradske Hrvatske ma-

njinske samouprave XII. okruga ter mjesnoga manjinskoga tijela koje je bilo ujedno i izdavač ove zbirke. Knjiga s CD-om prodaje se za 500 Ft, a sad se očekuje u Petrovom Selu i nje promocija, no točan termin još nije poznat.

Foto i tekst:
-Tihoo-

Petroviska dicit su ilustrirala knjigu

Najmladji izvodjači pjesmic, s odgojiteljicom Anom Horvat

Petroviska knjigica *Govori glasno!*

Za dicit, roditelje, odgojiteljice, školnicovice

Ekipa pri snimanju CD-a

TRENUTAK ZA PJESMU

Ivan Slamnig

Ubili su ga ciglama

*Ubili su ga, ciglama: crvenim, ciglama,
pod zidom, pod zidom, pod zidom.
Žute mu, kosti: hlape u, iglama,
a bio je, pitom i, pitom.*

*Jedan žuti, i brkati: jedan crveni, crknuti,
jedan zelen, i rogat ko jelen,
u sjeni, pljesnivo, zida.*

*ubili su ga, ciglama: crvenim, ciglama,
crvenu, mrlju su, prekrili, priglama,
iz svega se, izvuko, samo, repić:
otpuzo, pa se: uvuko, u zid,
u zid, uzi, duzi.*

Hrvatski ljetopis

Sto godina od rođenja Dragutina Tadijanovića

Dragutin Tadijanović, jedan od najpoznatijih hrvatskih pjesnika 20. stoljeća, krenuo je na svoj životni put 4. studenog 1905. godine iz slavonskoga mjestanca Rastušja nedaleko od Slavenskog Broda. Premda je djelić svoga života proveo u rodnom selu, on je ostao sve do danas vezan za svoj zavičaja. Ta sudbinska povezanost prati ga od samog početka i u poeziji. Prvu zbirku pjesama objavio je 1931. godine pod naslovom *Lirika*, tada je još bio student. Već tada se razaznaju osnovne osobine i teme Tadijanovićeve pjesništva. Pretežno piše o svakidašnjim, svima nama dobro poznatim pojavama, ali one, promatrane kroz pjesnikovo pero, postaju zanimljive, začudne kao da ih gledamo preko neke čarobne prizme. Čitajući njegovu poeziju, postajemo svjesni kako malo pozornosti posvećujemo svojoj okolini, kako nehajno prelazimo preko sitnica koje bi nas možda učinile sretnima kada bismo ih uspjeli primijetiti u sveopćoj jurnjavi trećega tisućljeća. Tadijanovićeve pričljive, jednostavne, slikovite

pjesme čine svojevrsnu lirsku biografiju. Lirski dnevnik kojim nas pjesnik neprimjetno uvodi u svoj svijet i pruža nezaboravne trenutke čitatelju. Budete li listali neku od njegovih mnogobrojnih zbirki pjesama (Pepeo srca, Dani djetinjstva, Blagdan žetve, Prsten, Kruh svagdanji ...), zacijelo ćete naći i dio sebe u njima. Pročitajte zajedno s nama do susreta s pjesnikom pjesmu koju smo izabrali za Vas. Bit će mu to najljepša čestitka za skori stoti rodendan. Ako se pak želite i sresti s njim, svakako doputujte u Pečuh, potkraj svibnja.

S. B.

Bogatstvo ...

Semartinska obitelj 1910.

Dragutin Tadijanović

Skinuo bih šešir pred Gospodinom

Kod ulaza u Rastušje, na brečiću,
Od hiljadu devetsto i devetnaeste,
Na gvozdenom crnom križu
Visi Naš Gospodin Isus
Srebrnom bojom namaljan.

Zimi je sav u ledenicama,
Ljeti ga sunce nebesko žeže:
Kad se za nj, s kiša, uhvati rđa,
On ponovo bude premaljan bojom
Zlatnom, srebrnom.

A ja?... Uvijek bih dolazeći
U Rastušje, pri povratku
Iz daleka grada, tužan, svite glave,
Pred srebrnim Gospodinom
S pobožnošću skinuo šešir... kad bih ga imao.

Rastušje, 1931.

Károly Kisfaludy u Škrapićevu prijevodu

Razočaranja – Csalódások na budimskoj sceni

Lajoša Škrapića (koga zbog njegove poštalice „brate“, svi mi, njegovi bliski prijatelji, odmilja zovemo Brate) upitao sam kada i zašto je presadio s mađarskog na svoj zavičajni govor ovu i glede glazbe i pjevanja šaroliku tročinsku kazališnu igru iz XIX. stoljeća. Reče mi ovo: Zamolili su me moji iz sela, a budući da sam baš u to vrime nesritno slomio nogu, za vrime oporavka, da se ne bih dosađivao, prihvatio sam se toga posla. Kako i ne bih kada je rič o svojim i rodnome mistu u kojem je mnogih desetlića i na seoskoj amaterskoj pozornici skrbno čuvana i gajena hrvatska materinska rič. Tijekom isprepletenih scenskih slika toga komada odista su u preokretima prevladavala svojatanja, gramežljivosti, nastojanja za postizanjem nekovrsnih povlastica, rangova ljudskih slabosti, dakako i zavisti, halapljivosti za materijalnim dobrima, sudbonosnim ljubomorama, ljubavnim pustolovinama, zgodama i nezgodama, te hoćeš-nećeš, varljivim ženidbenim pokušajima, da bi na samom koncu uslijedio i niz gorkih razočaranja.

Čini nam se da je redateljica Kisfaludyjeva kazališna komada Ana Škrapić-Timar imala dobar okus i „njuh“ što pristaje petrovoselskim kazalištarcima. Naime, oni znaju pjevati, plesati, a ponajbolje glumiti. Pojedine uloge, npr. Andraša Handlera, Petra Temela i Ane Geošić-Neubauer, nedvojbeno, izvedene su profesionalno, a nimalo nisu zaostale ni ostale role: Zorice Moric-Timar, Lasla Škrapića, Atile Filipovića, Timee Horvat, Imre Kopitara, Marice Milišić-Moric, kao ni nositeljja sporednih uloga Zoltana Škrapića i Petra Morica. Ali na koncu zanimljivog i raspjevanog šaljivog operetnog ugodaja sve ispada prema autorovoj nakani, odnosno kako to i životna iskustva često dokazuju u svojoj zbilji: neki postaju sretni, a drugi ostanu „popareni“.

Sve nam to dokazuje da je kazališno društvo iz „Pinčeve drage“ ne samo u tuzemnom razmatranju već i nastupima u Hrvatskoj, jedno od najvršnjih u našoj zemlji.

M. Dekić

BEČ – Na bečkom Sveučilištu uručena je u petak, 29. travnja, ovogodišnja Herderova nagrada povjesničaru književnosti Krešimiru Nemecu, jednom od sedmorice ovogodišnjih dobitnika toga prestižnog priznanja koje se dodjeljuje za postignuća u znanosti, književnosti i umjetnosti u zemljama srednje i istočne Europe.

Herderovu nagradu, jedno od najuglednijih europskih priznanja za znanstveni i umjetnički rad, tradicionalno dodjeljuje Sveučilište u Beču na poticaj i uz potporu njemačke Zaklade Alfreda Toepfera iz Hamburga. Ona je namijenjena uglednicima koji njeguju i promiču kulturne odnose između srednjoeuropskih i istočnoeuropskih zemalja te pridonose očuvanju europske kulturne baštine u skladu s „miroljubivim sporazumijevanjem među narodima“, rečeno je u petak na prigodnoj svečanosti u Beču.

Redoviti profesor novije hrvatske književnosti na zagrebačkome Filozofskom fakultetu Krešimir Nemeć (1953.) izjavio je da je to veliko priznanje za njegov rad i područje kojim se bavi, ali i priznanje Hrvatskoj za napore koje čini na različitim područjima u boljem razumijevanju na ovim našim prostorima. To je i Herderova misao, jer je posebno favorizirao slaven-ske narode i vidio u njima most povezivanja u budućnosti, rekao je profesor Nemeć.

HRVATSKA PORUKA ZA SVJETSKI DAN PLESA – 29. travnja 2005.

Mislio sam

Da sam savladao različite tehnike plesa ...

A onda sam čuo

Da i kokoške sa Novog Zelanda plešu!

Staša Zurovac

MEĐUNARODNA PORUKA UZ SVJETSKI DAN PLESA

Ples pripada svima.

On jamči radost i nadahnuće onima koji u njemu sudjeluju i onima koji ga gledaju.

Jezik plesa ne poznaje granice.

On dopire do ljudi bez obzira na njihovu klasnu, nacionalnu i vjersku pripadnost, bez obzira na njihovo obrazovanje.

Jezik plesa beskrajn je, jer on ljudske emocije odražava kroz pokret.

Ples obogaćuje dušu i nadahnjuje duh.

Ples živi u svima koji žive.

Kad sva djeca plešu, mir je osiguran.

MIYAKO YOSHIDA

Martinci – Hercegovac

Već više od jednog desetljeća postoji veza između dviju bratskih škola osnovne škole iz Martinaca i Osnovne škole Slavko Kolar iz Hercegovca, utemeljene davne 1850. godine, čitamo na webu: <http://skole.hinet.hr/os-hercegovac-001/skola>.

Osnovna škola iz Hercegovca zasad broji 251 učenika. Nastavu učenici pohađaju u 15 razrednih odjela, a djeluje i kroz dvije područne škole, Područni odjel Ladislav i Palešnik. Školska zgrada u Orahovici prilagođena je i dograđena 2002. godine uz pomoć Ministarstva prosvjete i športa Republike Hrvatske. Na web stranici orahovačke škole između ostalog piše: „Vjerujemo da smo postignućima naših učenika na brojnim susretima i natjecanjima, a posebice suradnjom s OŠ Martinci u Mađarskoj, zadržali svoju prepoznatljivost. OŠ Slavka Kolara iz Hercegovca ima bogatu kulturnu i javnu djelatnost. Višegodišnja postignuća naših učenika u literarno-novinarskom i dramsko-recitatorskom stvaralaštvu omogućila su osmišljavanje jedne nove aktivnosti: suradnju s hrvatskim manjinama izvan granica Republike Hrvatske. Ministarstvo prosvjete i športa već pet godina daje nam financijsku potporu, i tako omogućava našu suradnju s osnovnom školom u Martincima. Tijekom višegodišnje suradnje održavaju se međusobni susreti i razmjene između dviju škola. Susreti su to u okvirima kulturno-umjetničkih programa u kojima nastupaju mladi literati, recitatori, plesači, pjevački zborovi. Sastaju se i učitelji i nastavnici te održavaju pedagoška savjetovanja s temama dramskog i literarnog sadržaja te se razmjenjuju iskustva učenja hrvatskog jezika i u izvannastavnim aktivnostima.“

Polaznici škole društvenoga plesa

Ne samo da su učenici martinačke škole izvrsni plesači hrvatskih narodnih plesova u prvom redu plesova svoga kraja i štovatelji tradicija i običaja predaka, te svakoga tjedna marljivo vježbaju plesove i pjevanje s voditeljicom seoskog doma kulture s Kristinom Gregeš Pandur već se pokazuju i kao vješti plesači društvenoga plesa. Naime, od početka školske godine ponudena je mogućnost učenicima martinačke škole da pohađaju u sklopu takozvanog umjetničkog obrazovanja sate društvenoga plesa u martinačkom odjelu sigetske umjetničke škole. Tako se nastava društvenoga plesa odvija u dvije skupine: učenika nižih i viših razreda osnovne škole. Dva puta tjedno održavaju se probe, a naučeno mladi plesači i plesačice pokazuju znatiželjnicima i na gala priredbama koje se održavaju u martinačkoj športskoj dvorani. Tu je uvijek puno lijepih kostima i vještih plesnih koraka i najmlađih i onih nešto starijih plesača.

U sklopu Gala večeri u budimpeštanskoj Palači umjetnosti održanoj povodom Svjetskog dana plesa, Antunu Kričkoviću, voditelju plesnog ansambla Luč, uručena je nagrada „Za životno djelo“ Saveza plesnih umjetnika Mađarske

Malinska s Pinkovcem u Petrovom Selu

Poetski i muzički pozdrav domovine

Ovo je jur osmo ljeto da je Pinkovac sklopio partnerstvo s naseljem Malinskom na otoku Krku. Južnogradišćansko naselje u Austriji pak je službeno, od predlani, povezano i s Petrovim Selom, a njeva brojna društva međusobno gaju plemenitu čut, prijateljstvo. Lipo je od Pinkovčanov da i u srići im pamet hodi nad nami, i kad pri nji gostuje delegacija iz Hrvatske, dopeljaju je simo da i nas Petrovišćane razvedru u raspoloženju. Tako se je zgodalo petak uvečer, 22. aprila, pri svetoj maši kade su brojni gosti diozimali pri crikvenom obredu, med njimi načelnik Malinske Anton Spicijarić, pinkovački prvak Leo Radaković i petrovski poglavar Mikloš Kohut. Muška klapa iz Malinske nije samo jačkarno oblikovala mašu, nego je poslije i koncertirala.

Divno je bilo čuti muže s hrvatske obale, a još je bio ganutljiviji on program koga su predstavili učitelji/ice osnovne škole u Malinskoj.

Poetska grupa po slobodnom izboru je interpretirala Matoševe, Preradovićeve, Milošičeve pjesme, a prik strofa je nam dočaran kusić domovine. Mnogim su se zasjale suze u oku pri stihii ki su posvećeni zavičaju, našoj Hrvatskoj ter morskoj svilini, skalinam, neponovljivoj lipoti u daljini. U pred oltar vriženoj košari dušale su masline, lavendule, ružmarin, orah itd., a jecajući glas gitare, prekrasni glasi s poznatimi i manje poznatimi melodijami Jadrana, zagrijale su i petroviska srca.

Po jednournom kompleksnom programu u nami se je sazrila spodobna misao: ne bi bilo ločesto u pratnji tambure skupasabrati i gradišćanske pjesme, najprlje domoljubne, potom ljubavne, ke bi mogla znamda i naša grupa, ako se formira, predstaviti i u Malinskoj.

Foto i tekst:
Tiho

Muška klapa iz Malinske je koncertirala u petrovskoj crikvi

Dvanaest prvopričesnika u Santovu

Hrvatska župna zajednica u Santovu 15. svibnja, na prvi dan Duhova, priređuje prvu pričest, koja će se upriličiti na nedjeljnoj hrvatskoj misi u 10 sati. Sakrament euharistije od župnika

Imrea Polyáka primit će 12 prvopričesnika, učenika hrvatske škole koje podučava vjeroučiteljica Marica Jelić Mandić.

S. B.

ČEPREG – Hrvatska manjinska samouprava Čeprega je potpisala ugovor da se priključuje međunarodnomu omladinskomu projektu, u kom već sudjeluje čepreška partnerska općina u Hrvatskoj, Delnice. EU-program koji se zove „Aperto-Otvoreno” bi skupljao i spajao mladinu iz Austrije, Hrvatske, Italije, a prik Čeprega i iz Ugarske. Kako je rekao Ivica Briški, savjetnik općine u Delnica, prvi omladinski susret je predviđen u Italiji krajem maja, kade će o položaju mladih u Ugarskoj referirati i Čeprežani. Koordinatorica projekta na gradišćanskoj strani je Marija Kralj, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave u Čepregu.

PINČENA DOLINA – Otrpte granice su dočekale bicikliste u Pinčnoj dolini ter u austrijskoj dolini Strem 23. aprila, subotu. Društvo za mikroregiju Dolnje Pinke u suradnji s austrijskim partnerom je organiziralo biciklističku turu za zainteresirane ki bi htli upoznati naselja polag hatara. Od dopodneva do šesti uvečer su bile otvorene zelene granice pri Vincjetu (Pinkamindszentu) i Moschendorfu, Petrovom Selu i Bildeinu ter kod Pornove i Nimških Šic. Kih sto biciklistov je diozimalo na turi, a i sami načelniki dotičnih sel su dali glavu na bicikljanje, med njimi i petrovski poglavar Mikloš Kohut ki je nabroo lipe spominke za sljedeće dane od 80 km dugoga puta. Organizatori subotnje ture se ufaju da vrijeda će moći zabiti službeno kontrolu pri hataru i za bicikliste će se napraviti asfaltirana cesta ka će peljati putnike prik pokrajine dolinov Strem i Pinka. Med budućimi projekti se spomene i to da bi ovo područje željili dati kvalificirati kot prirodni park.

PETROVO SELO – Početkom aprila četirnajstimi su iz Petrovoga Sela uspješno položili jezični ispit u Baji. Prlje toga su pohodili tečaj pod peljanjem učiteljice Edite Horvat-Pauković. Iz te grupe šestimi moru izjaviti da jur imaju sridnji stupanj hrvatskoga jezika, dokle su osmimi nabavili dokument za osnovni stupanj. Drugi intenzivni jezični tečaj će se ganuti u oktobru u Petrovom Selu.

PAG – 21. svibnja u Vlačićima na otoku Pagu u Kulturnom centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske održat će se druga ovogodišnja sjednica Skupštine HDS-a. Istoga dana, također u Centru zasjedat će i članovi ZO-a Saveza Hrvata u Mađarskoj.

OKUČANI – Deseta godišnjica vojno-redarstvene operacije „Bljesak” i oslobođenja zapadne Slavonije svečano je proslavljena u nedjelju u Okučanima u nazočnosti hrvatskoga državnog i vojnog vrha, ministara, zastupnika, predstavnika diplomatskog zbora i nekoliko tisuća stanovnika tog dijela Hrvatske.

Predsjednik Stjepan Mesić kazao je da je „Bljesak” sjajno i profesionalno izvedena vojna operacija s minimumom žrtava te primjer uspješne vojne operacije koja je dobila najviše ocjene vojnih stručnjaka i pridonijela kraju rata u Hrvatskoj i BiH. „Bljesak je najavio konačnu pobjedu nad agresorom u „Oluji”, čime je donesen mir u Hrvatskoj i nagoviješten mir u cijeloj Europi” rekao je Mesić. Podsjetivši da je nakon „Bljeska” nekoliko tisuća građana srpske nacionalnosti ostalo živjeti na oslobođenim područjima ili se vratilo svojim kućama, ustvrdio je da se time Hrvatska legitimirala kao demokratska država usmjerena prema EU i NATO-u.

Predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks istaknuo je da proslava 10. godišnjice „Bljeska” svjedoči o jedinstvu svih sastavnica hrvatske politike i demonstrira zajedništvo u temeljnim nacionalnim pitanjima. „Bljesak je značio i političku pobjedu jer je pokazao da je Hrvatska vlastitim snagama spremna zaštititi svoj integritet i obračunati se s terorizmom”, dodao je Šeks.

ZADAR – Od 5. do 7. svibnja u Zadru će se održati VII. sjednica Međuvladina mješovitog odbora za provedbu Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o zaštiti mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj. Sudionici sastanka 6. svibnja, u petak, nazočit će svečanom otvaranju „Kulturno-prosvjetnog centra odmarališta Hrvata iz Mađarske” u Vlačićima na otoku Pagu. Sastanku mješovitog odbora između ostalih nazočiti će dr. Mijo Karagić, predsjednik HDS-a, Joso Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, Martin Ispanović, voditelj odjela Ureda za nacionalne i etničke manjine te Ivica Đurok, zastupnik Skupštine HDS-a.

Događaj tjedna

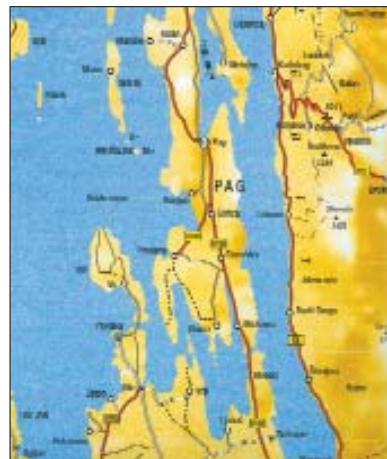
Poštovani čitatelji Hrvatskoga glasnika! Na početku smo svibnja kada se s buđenjem prirode na neki način pojačavaju aktivnosti u svim dijelovima života i u našoj hrvatskoj zajednici. Dok smo potkraj prošloga tjedna oprastali maturante pečuške hrvatske gimnazije, i u Đuru hodočastili na svetu misu na hrvatskom jeziku koju je služio dubrovačko-neretvanski biskup, kraj ovoga tjedna u znaku je događanja od velikoga značenja za našu zajednicu. Dne 6. svinja svečano se otvara Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata iz Mađarske u Vlačićima na otoku Pagu. Počasni gosti ceremonije otvaranja, uz 150 uzvanika, jesu *Kinga Göncz*, ministrica za socijalnu ravnopravnost, mladež i obitelj Republike Mađarske te *Božo Biškupić*, ministar za

Hrvatska državna samouprava zgradu je dobila na trajnu upotrebu 2003. godine, nakon niza političkih nastojanja najvišega političkog tijela Hrvata iz Mađarske za ostvarenjem projekta ovoga tipa. Trošna građevina obnovljena je financijskom potporom mađarske i hrvatske Vlade, u njezinu je obnovu potrošeno više od 200 milijuna forinti.

Danas je to objekt sa 100 postelja, na razini hotela s tri zvjezdice. Spomenutog dana Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište počinje s radom. Uz pomoć Grupe MOL završena je središnja višenamjenska dvorana u Centru, a materijalnu potporu za djelovanje osigurat će Hrvatska državna samouprava, Vlada Republike Mađarske i Vlada Republike Hrvatske te sponzori. Po svim dosadašnjim međunarodnim odjecima

kulturu Republike Hrvatske. Uz mnogobrojne uzvanike potporom Grupe MOL otvaranju će nazočiti i 45 učenika iz tri hrvatske škole u Mađarskoj: iz Santova, Budimpešte i Pečuha.

projekt nailazi na pozitivne ocjene, smatra se jedinstvenim manjinskim projektom svoje vrste u Europi.

Što su njegovi ciljevi? Učenicima Hrvatima iz Mađarske, mladima, pedagogima, kulturnim radnicima, kulturnim skupinama organiziranje stručnih usavršavanja, tečajeva i tabora, organiziranje zajedničkih i posebnih programa za hrvatsku manjinu u Mađarskoj i mađarsku manjinu u Hrvatskoj, usklađivanje zajedničkih programa urođenih (autohtonih) hrvatskih etničkih skupina iz Rumunjske, Slovačke, Italije, Bosne i Hercegovine, Austrije, Srbije, Crne Gore, Češke, za učenike iz Mađarske organiziranje specijalnih programa na materinskom jeziku, te priređivanje međunarodnih konferencija – dio je to zamisli oko korištenja i stavljanja u funkciju narečenoga zdanja.

Branka Pavić Blažetin

Iz pera pečuških maturanata

Riječi oproštaja

Sve će nam jako nedostajati. Nedostajat će nam i dom koji je bio naša druga kuća, koji nas je naučio na samostalan život, na život bez roditelja. Dragi odgajatelji, bili ste nam poput naših drugih roditelja. Uvijek ćemo se sjećati zajedno provedenih večeri, starih ljubavi i smijeha koji se pojavio na vašim licima. Hvala vam što ste nas čuvali i pazili. Posebno zahvaljujemo profesoru Čabi što je uvijek bio uz nas čak i kad smo skrivali, pomagao nam je u školskim zadacima i branio nas pred profesorima. Obećavamo da ćemo se uvijek sjećati vaših savjeta. Hvala i doravnateljici Marici Stanić koja je mnogo vremena posvetila nama, zahvaljujemo na njezinoj strpljivosti i što je uvijek imala povjerenja u nas.

Dragi naši roditelji!

Vama se ne obraćamo oproštajnim riječima jer se od vas ne rastajemo. Danas smo se okupili kako bismo svima, a u prvom redu vama zahvalili na potpori koju ste nam pružali. Zahvaljujemo vam što ste pokušali svaku našu želju ispuniti, svaki naš neostvareni san ostvariti. Hvala vam na dragim i blagim riječima koje su bile upućene nama, na osmijehu koji nam je davao sigurnost, ali ipak malo je riječi kojima bismo mogli izraziti svu svoju zahvalnost.

Kao da smo jučer prvi put koraknuli u školu držeći vas za

ruke, dršćući od straha, ne znajući što nas čeka. A danas stojimo tu odrasliji, zreliji i napuštamo školu. I vi ste tu, samo nas ne držite za ruke, nego stojite i ponosno nas gledate. Uvijek ste nas podupirali i upućivali na pravi put kako biste nam osigurali dobar život i sigurnu budućnost. Uvijek ste bili pokraj nas kada nam je to najviše bilo potrebno. Radovali ste se zajedno s nama našim uspjesima i pohvalama u školi. Sve ono što smo postigli i što ćemo postići vaša je zasluga.

Draga naša školo!

Je li istina da nam je još samo matura preostala i da nikada nećemo zakoračiti na školska vrata? Ili je to samo san? Teško je i pomisliti da se nećemo u jutarnjim satima gurati u autobusu i laganim koracima, odnosno teškim hodom ući na školska vrata. Zauvijek će nam ostati u sjećanju školske klupe, slike na zidovima, biše i još mnoge sitnice koje će nas podsjećati na školske dane. Dragi profesori, zahvaljujemo vam na svemu što ste učinili za nas, na potpori koju ste nam uvijek pružali, što ste nas naučili i dobivati i gubiti, te nas upućivali na pravi put. Radosna lica uvijek ćemo se sjećati vas. Mnogo je uspomena zaključano u nama, većinom su one dobre, a katkad i loše. Ne znamo što će nam biti teže, naviknuti se na novu sredinu ili zaboraviti staru. U ove četiri godine bili smo učenici radosnih

lica puni sreće i zadovoljstva, ali vrijeme na žalost brzo prođe, osta za nama, i danas stojimo ovdje spremni početi dugim i težim putem potražiti sreću. Ono što nam je nanosilo briga, bio je strah od radnja, odgovaranja, ali čim bismo prešli preko toga, osmijeh bi se ponovno pojavio

što mislimo, što osjećamo i što nas boli. Teško je na listu papira izraziti svoju ljubav koja dolazi iz dna nas samih. Bili smo jedan razred, jedna cjelina, jedna obitelj, a da Vas nije bilo, teško bismo to postigli. Sjećat ćemo se svakog trenutka provedenog s Vama. Izleta, razrednih sati,

na našim licima, kao da ništa nije ni bilo. I opet za deset godina, kada se budemo sastali, znatiželjnim pogledom tražit ćemo naše razredne prijatelje od kojih ćemo neke naći, a neke će budućnost odnijeti daleko od nas i zauvijek nas odvojiti. Ostat će samo lijepe uspomena na zajedno provedene dane.

Draga naša razrednice!

U ime cijeloga razreda želimo vam zahvaliti za sve što ste učinili za nas. Teško nam je u ovom trenutku riječima opisati

sati književnosti i gramatike na kojima smo kadšto drhtali i skrivali se pod klupe da nas ne biste slučajno prozvali. Vi ste jaka osoba, pokušavali ste tijekom četiri godine naučiti nas nečemu, uputiti nas na pravi put i sada kada se rastajemo od Vas, priznajemo da ste uspjeli. Gdje kad smo se durili, bili ljuti, ali ništa od toga nije jače od ljubavi koju smo osjećali.

Hvala Vam, profesorice, što ste uvijek bili uz nas, podupirali nas, izdržali kraj nas, i što nas nikada niste iznevjerili.

SUMARTON – Voditeljica seoskog doma u Sumartonu *Tünde Kuzma* odlučila je da će oživjeti stare običaje koji su bili udomaćeni među pomurskim Hrvatima. Njezin je cilj da se djeca upoznaju s njima, da shvate njihovo značenje i da ih zavole. Nije teško djecu nagovoriti na razne aktivnosti jer voditeljica uvijek smisli za njih takve aktivnosti koje ih zanimaju. Pred Uskrs je bilo organizirano pripremanje izvornih pisanica od pisanja kistom s čišćenja voska. Nekoć se u Pomurju održavalo i Jurjevo. Uz taj dan vezana su razna vjerovanja, ali najveće je veselje bilo „kresa kuriti“, tj. paliti vatru. To su i nekada radili pa je gđa Kuzma pozvala mladiće, djevojke i djecu da u večernjim satima pred seoskim domom nalože vatru. Vatra je osvijetlila cijelo društvo i dok su se djeca grijala s njom, voditeljica je govorila djeci o značenju tog dana, o „copernicama“, vješticama za koje se vjerovalo da tog dana dolaze, te o druženju mladih oko vatre.

Preskakivali su vatru i tada su dječaci trebali dokazati svoju hrabrost, tko je prije skočio, još dok je vatra bila visoka, proglašen je najhrabrijim. Na kraju su i djevojke iskušale svoju hrabrost. U Sumartonu su djeca također preskakivala vatru, a kad je ostala tek crvena žar, ispečene su fine slanine i krumpiri. Uz glazbu „Sumartonskih lepih dečki“ pjevalo se i družilo.

ČAKOVEC – Mješoviti odbor Međimurja i Pomurja za međusobnu suradnju zasjedao je u Čakovcu 26. travnja. Josip Grivec, predsjednik Odbora, sažeo je lanišnja postignuća i ukazao na nove zadatke. Spomenuo je mogućnosti prekogranične suradnje u sklopu programa Europske unije. Za turistički projekt „Putovi Zrinskih“, izgradnju puta do povijesnih mjesta na obje obale Mure, obratit će se europskim zakladama.

Na sjednici su usuglašeni kulturni programi u Međimurju i u Pomurju. Uskoro će se izdati brošura kronologije priredaba za 2005. g.

Gosp. Grivec je spomenuo i uspjehe na polju izgradnje mosta za cestovni promet kod Kotoribe i Kerestura te da ubuduće Odbor želi pomoći na bilo koji način, naime, izgradnja mosta nije u interesu samo dvaju već i drugih pograničnih naselja.

Beta

Turnir u malome nogometu

U organizaciji mjesne Osnovne škole, 29. travnja (petak) u Topolovcu (Dunafalva) priređen je već tradicionalni turnir u malome nogometu. Sa svrhom da potiče ljubav prema nogometu i prema redovitom športiranju, natjecanje za putujući „Kup Dunava“ iz godine u godinu okuplja učenike u dobi od šest do 14 godina. Ove se godine odazvalo čak 23 ekipe iz devet naselja odnosno škola, i to iz Kunbaje, Monoštorlije (Bátmonostor), Sečuva (Dunaszekcső), Lome (Érsekhalma), Gare, Santova, Baračke, Srimljana (Szeremle) i Topolovca (Dunafalva), koje su se natjecale po dobnim skupinama od šest do deset (devet ekipa), od 11 do 12 (šest ekipa) i od 13 do 14 godina (osam ekipa).

Već treću godinu zaredom, u trećoj dobnjoj skupini, na natjecanju su sudjelovali i učenici Hrvatske osnovne škole iz Santova. Na žalost dvostruki osvajači Kupa Dunava (2003 i 2004 godine) ovaj put nisu uspjeli obraniti naslov. Prvi susret s Garom, u izjednačenoj igri, bez pogodaka završen je podjelom bodova. Nakon toga, u samo pet minuta s tri pogotka (a moglo je biti i više) Barački, više nego zasluženo, uknjižena su tri boda. Slijedio je odlučujući susret. Premda je santovačku ekipu od poluzavršnice i novog uspjeha dijelila samo minuta ili još manje, kada su na posljednjem susretu u skupini B, nakon povoljnog neodlučenog 1 : 1, primili pogubni zgoditak i poraženi s 2 : 1, otplivao je Kup Dunava i prilika da treći put i zauvijek odnesu pehar

u Santovo. Tako su poluzavršnicu iz ove skupine izborili Srimljan i Gara.

U B skupini su odigrani susreti Santovo – Gara 0 : 0, Baračka – Srimljan 0 : 1, Gara – Srimljan 2 : 0, Baračka – Santovo 0 : 3, Gara – Baračka 1 : 1, Srimljan – Santovo 2 : 1.

U drugoj, vjerojatno slabijoj, ali i izjednačenijoj skupini A, najuvjerljiviji bili su domaćini iz Topolovca, bez poraza i s dvije uvjerljive pobjede.

U A skupini su odigrani susreti Monoštorlija – Topolovac 0 : 2, Sečuv – Loma 0 : 0, Monoštorlija – Loma 0 : 0, Sečuv – Topolovac 0 : 2, Topolovac – Loma 1 : 1, Sečuv – Monoštorlija 2 : 0.

U poluzavršnici Srimljan je izborio završnicu s minimalnih 1 : 0 protiv Lome, a domaćin iz Topolovca s uvjerljivih 3 : 0 svladao je dobru ekipu Gare.

Iako se očekivalo da će Kup Dunava ostati u Topolovcu, neočekivano ekipa Srimljana nakon prvih neizvjesnih minuta, i poslije opravdanog isključenja ponajboljega domaćeg igrača na dvije minuta zbog igranja rukom gosti iz Srimljana postigli su čak četiri pogotka, a s dva pogotka istaknula se i jedna djevojka, igračica utakmice.

Nakon odigranih susreta, održano je zatvaranje susreta, te su podijeljene spomennice svim ekipama sudionicima, i nagrade odnosno pehari za najboljeg vratara, igrača i ekipu.

Tekst i slika: *S. Balatinac*

Santovačka ekipa u Topolovcu u majicama s grbom HDS-a

Riba s grejpom

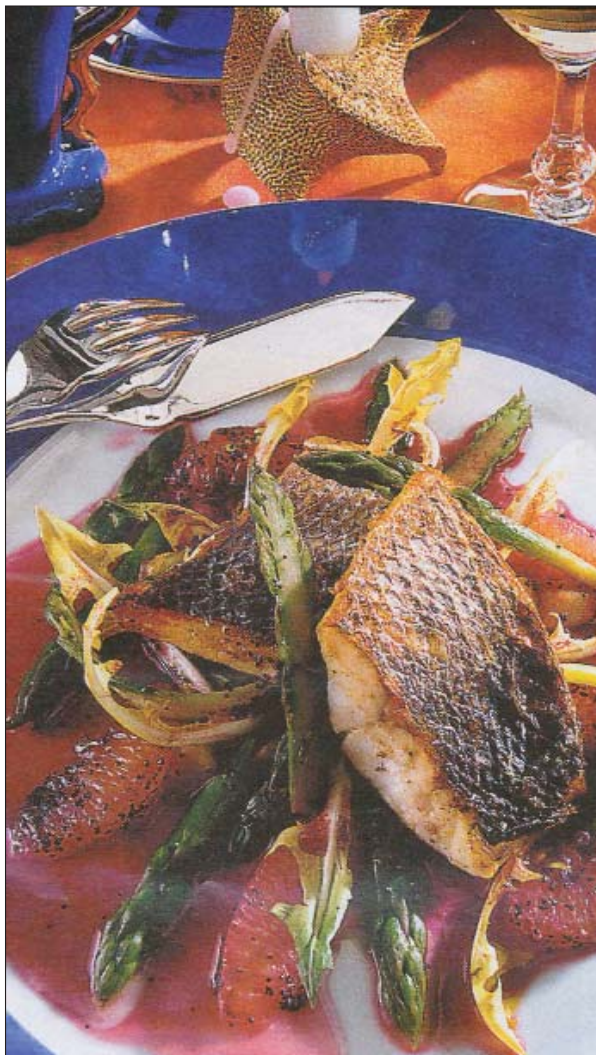
Pripremite:

Jedan veliki ružičasti grejp, 10 dag luka s crvenim pregradama, 40 dag zelenih šparoga (svježih ili iz konzerve), 1 dag maslaca, 1 grančicu majčine dušice, 1-2 žličice šećera, 1 dl crnog vina, 2,5 dl jabučnog vina, ulje, 40 dag ribljeg filea (očišćenog mesa sa sačuvanom kožom), ulje, 2,5 dag maka, sol, papar

Očišćene šparoge uzdužno prerežite pa kuhajte 3-4 minute u slanoj vodi (konzervirane samo ocijedite i zagrijte). Oprani grejp ogulite pa i svaku kriškicu ogulite te uzdužno porežite na tanke ploške. Pristom sakupljajte sok. Oljuštite luk i narežite na tanke rezance pa ispržite s majčinom duš-

com i maslacem na umjerenoj temperaturi. Pospite šećerom i miješajte da se karamelizira. Zalijte crnim vinom, sokom od grejpa i jabučnim vinom. Kuhajte da se količina upola smanji. Dodajte mak i kuhajte da ostane otprilike 1 dl marinade. Kad se ohladi, posolite i dobro popaprite te nalijte na kriškice grejpa. Riblje meso narežite na komade teške otprilike 5 dag pa pržite 1 minutu samo s donje strane, gdje nije koža. Nastavite peći otprilike 5 minuta u pećnici, zagrijanoj na 200 Celzijevih stupnjeva. Ne okrećite ribu!

Rasporedite na zagrijane tanjure, dodajte grejp s lukom i šparoge pa sve zalijte marinadom.

Dan meda sa pčelarima iz Mađarske, Hrvatske i Slovenije

Često se čuje da je hrvatska manjina spona među ljudima iz Hrvatske i Mađarske, a to je mnogo puta uistinu tako. Naši se Hrvati druže sa žiteljima iz Hrvatske i preko njih iskrsnu i razna stručna pitanja. Tako je preko Jože Kuzme, serdahelškoga pčelara, uspostavljena veza između pomurskih i međimurskih pčelara, čemu su se pridružili i stručnjaci iz Istre. Gosp. Kuzma je već više puta boravio na raznim pčelarskim forumima i sjednicama, gdje je govorio o mađarskim organizacijama pčelara, o raznim načinima izrade košnica, stoga su hrvatski pčelari gostovali kod njega kako bi im prikazao izradu suvremenijih košnica. Tome predstavljanju pribivao je i László Lipódi, predsjednik područne organizacije Državne udruge pčelara u Kaniži, koji je izrazio želju da se mađarska organizacija pčelara poveže s udrugama iz Hrvatske. Stoga je odlučeno da će ih pozvati na čuveni Dan meda koji se već tradicionalno organizira u Pomurju. Ove je godine priređen u Patu, na čuvenome mjestu proizvođača kvalitetnoga meda.

Na dane meda stigli su pčelari iz Istre, Međimurja i Slovenije. Njih je čekalo izaslanstvo kaniških pčelara predvođeno predsjednikom udruge

László Lipódiem. Gosti su pozvani na izlet u hévíské toplice, gdje se moglo kupati u ljekovitoj vodi, a nakon toga je u Patu upriličen svečani objed.

Patanski su pčelari prikazali svoj način pčelarenja, proizvodnju različitih vrsta meda, među kojima se izdvaja i kestenski med. U okvirima stručnih predavanja pčelari su mogli čuti o najaktualnijim načinima prevencije različitih bolesti pčela, te na koji način treba usuglasiti zaštitu okoliša sa pčelarstvom. U tom su pogledu vrlo važna razmjena iskustava, gdje su pčelari iz Hrvatske govorili o opasnostima intenzivne poljoprivrede, koja uzrokuje izumiranje pčela i time oprašivanje cvjetova.

Na Danu meda zainteresirani su mogli kupiti razna oruđa, dijelove košnica, razne i druge potrepštine za pčelarstvo, a mogli su kušati i razne vrste meda.

Dogovoreno je da će mađarski i hrvatski pčelari nadalje biti u vezi, i sada je red da pčelari iz Mađarske posjete svoje kolege u Hrvatskoj i upoznaju njihovu okolicu rada, sustav prodaje meda te kako mogu živjeti profesionalni pčelari, kojih u Hrvatskoj ima sve više.

Beta

U šumskoj školi

Učenici koji žive na selu, u zelenom okolišu, moraju upoznati ponajprije svoj okoliš, cijeliti ga i čuvati. Već je višegodišnja tradicija da se u proljeće organizira šumska škola.

Prema riječima ravnatelja fičehaske škole Istvána Molnára, djeca se vrlo rado javljaju u šumsku školu, vjerojatno i zato što na taj način izbjavaju s nastave (što će svakako nadoknaditi), ali i zato što ih zanima priroda, njezini tajnoviti tijekovi lakše se razumiju i uočavaju na terenu.

Tako su fičehaski učenici sa svojim nastavnicima od 24. do

30. travnja boravili u šumskoj školi u Valkonyi (Zalska županija). Mjesto je opkoljeno šumama, bogato je biljnim i životinjskim svijetom. Uvečer kada sunce zalazi, često se mogu vidjeti jeleni i srne.

Zahvaljujući dobrom vremenju, učenicima su organizirani izleti u šume, na potoke i brda, gdje su sakupljali razne plodove, slikali životinje, premda enciklopedijama tražili razne biljke, uzimali uzorke prirodne vode i zemlje kako bi analizirali njihovu čistoću, i sve će to zapisivati u svoj dnevnik.

Beta

HRVATSKO
KAZALIŠTE
PEČUH

DAVOR ŠPIŠIĆ
MISIJA : T

HRVATSKO KAZALIŠTE PEČUH
PECSI HÓRVÁT SZÍNHÁZ

HRVATSKO
KAZALIŠTE
PEČUH

MISIJA : T
Davor Špišić

Urednik: Mišo Balaž

11. svibnja 2005. u 13.05 na I. programu
(Repriza: 13. svibnja 2005. u 14.00 na II. programu)

Događaj tjedna u Hrvatskoj
TV-kalendar

Premijera u Hrvatskom kazalištu. Davor Špišić: Misija T
Fakultetska diploma na kroatistici u Pečuhu od iduće školske godine

Urednik: Mišo Balaž.

2005. 05.20. PETAK ▶ PÉNTEK ▶ FREITAG

M.É.Z. (IRISH FOLK H)
GAZDE (ETNO POP HR)
PINKICA (CRO POP ROCK H)

2005.05.21. SUBOTA ▶ SZOMBAT ▶ SAMSTAG
18.00 FOLKLOR VEČER ▶ EST ▶ ABEND

ZORA (BALKAN FOLK MUSIC H)
THALASSA (GREEK FOLK MUSIC H)
MAGAZIN
PINKA-BAND (CRO POP HR)
(ETNO POP H)

2005.05.22. NEDILJA ▶ VASÁRNAP ▶ SONNTAG
15.00 FOLKLOR OTPODNE ▶ DÉLUTÁN ▶ NACHMITTAG
17.00 ANDO DROM (ROMA FOLK MUSIC H)
18.30 TIMAR TRIO (ETNO POP H)

PETROVO SELO 2005

INFO
HKD Gradišće
9799 Szentpéterfa, Rákóczi 10
gradisce@externet.hu
+36-94/500-345; +36-20/802-2490

Phare

V. D. GLAVNOG I ODGOVORNOG UREDNIKA: Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu., NOVINARI: Stipan Balatinac, tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu., Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu., Timea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tiho@croatica.hu., LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsvivko@croatica.hu. ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: croatica@croatica.hu. ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kht. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 4160.-Ft. List pomaže Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270